

Arisa Nieuwsbrief 18, december 2021

Dit is de laatste nieuwsbrief van 2021, het jaar waarin we ons 40-jarig bestaan vierden en in alle nieuwsbrieven even stilstonden bij een periode uit die geschiedenis. We willen u allemaal bedanken voor de steun en samenwerking in de afgelopen jaren. In 2022 gaan we door met ons werk om mensenrechten in productieketens in Zuid-Azië te beschermen en we doen dat graag samen met u.

Fijne feestdagen!

Verantwoord inkopen door Nederlandse overheid: goed voorbeeld doet volgen?

Tien jaar nadat de Nederlandse overheid zich heeft voorgenomen om duurzaam en maatschappelijk verantwoord in te kopen in wereldwijde productieketens, lukt het nog steeds niet om deze ambitie waar te maken. Dit blijkt uit een nieuw onderzoek van het MVO-Platform, naar twintig aanbestedingen van de Rijksoverheid in de periode 2018-2021. Arisa heeft actief meegewerkt aan dit onderzoek.

Jaarlijks besteedt de Rijksoverheid 17 miljard euro aan de inkoop van producten en diensten in sectoren met een hoog risico op mensenrechtenschendingen en milieuschade zoals elektronica, voedingsmiddelen, natuursteen, kleding en textiel. Het rapport [Goed voorbeeld doet volgen?](#) laat zien dat slechts in tien procent van de onderzochte aanbestedingen overheidsdiensten serieus rekening hielden met verantwoorde ketens door implementatie van de [Internationale Sociale Voorwaarden](#) (ISV). Een groot deel van de aanbestedingen viel buiten dit zogeheten ISV-beleid, terwijl ze plaatsvonden in risicosectoren. Ook vond het onderzoek dat er onvoldoende kennis en ambitie is bij de Rijksoverheid om het beleid in de praktijk te brengen en ontbreekt structureel zicht op de toepassing in de praktijk.

Gelukkig zijn er ook goede voorbeelden gevonden. Zo stelden inkopers van Rijkswaterstaat voorwaarden aan de minimumprijs die koffieboeren ontvangen in een aanbesteding voor catering voor 10.000 ambtenaren en werd de voorkeur gegeven aan bedrijven die een goed plan voor ketenverduurzaming konden presenteren. Inkopers van de Belastingdienst werken voor de aanschaf van nieuwe opslagapparatuur voor een datacentrum samen met Electronics Watch - een organisatie die zich specifiek richt op het verbeteren van omstandigheden in de elektronicasector via publieke inkoop. Dit zijn voorbeelden die hopelijk de komende jaren breder gevolgd zullen worden. Arisa blijft zich de komende tijd hard maken voor een duurzaam inkoopbeleid door de overheid en aanbestedende diensten.

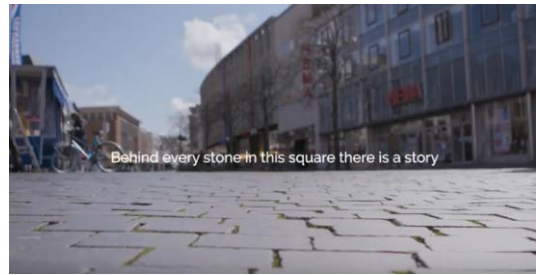
Duurzaam inkopen van natuursteen

In de afgelopen drie jaar is door een groep overheidsinstanties, bedrijven en NGO's gewerkt aan het toepassen van de Internationale Sociale Voorwaarden (ISV) bij de inkoop van natuursteen voor overheidsprojecten. Dit project is in opdracht van het TruStone Initiatief uitgevoerd. Arisa is bij een aantal onderdelen van het project nauw betrokken geweest, zoals het begeleiden van risico-analyses begeleid in twee regio's in India waar TruStone bedrijven graniet en zandsteen inkopen. Vlak voordat

de pandemie uitbraak heeft er een werkbezoek plaatsgevonden waarbij de resultaten uit de onderzoeken met de lokale leveranciers werden besproken. Omdat het bezoek in Rajasthan halverwege werd afgebroken, is de dialoog daarna online voortgezet met een aantal stakeholdergesprekken waar onze partners uit Rajasthan ook bij betrokken waren. Ter afsluiting van het project zijn een aantal video's gemaakt:

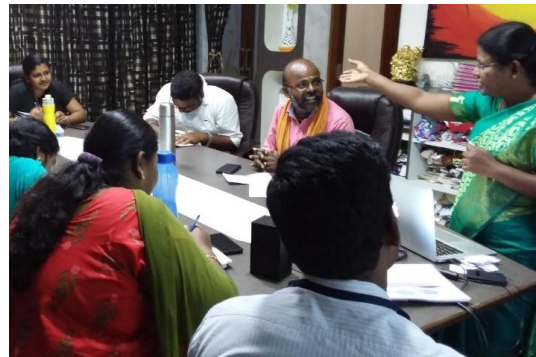
Een video voor bedrijven: <https://youtu.be/rTu0lcKGzsY>, een video voor gemeenten en andere aanbestedende diensten: <https://youtu.be/pkui9OGdYYQ> en een video over samenwerking en dialoog: <https://youtu.be/99I5I9revrA>.

In een [Duitse publicatie](#) gewijd aan de rol die gemeenten kunnen spelen als het gaat om duurzaam inkopen en verantwoord ondernemen, staat een interview met Arisa-collega Lizette Vosman (pagina 10).

Uitkomsten eerste jaar *Factory Support Program* in Tamil Nadu

In september 2020 startte het 'Factory support program' in Tamil Nadu. Dit project, mede gefinancierd door RVO, richt zich op arbeidsomstandigheden bij toeleveranciers van acht Nederlandse kledingbedrijven: Erve Europe, Euretco, Fabienne Chapot, HEMA, O'Neill, Prénatal, The Sting en WE Fashion. Verdere deelnemers aan het project zijn, naast Arisa, Mondiaal FNV en lokale NGO SAVE. De inzet is tweeledig: enerzijds het vergroten van bewustzijn van de rechten en verantwoordelijkheden van werknemers, en anderzijds het opzetten van functionerende werknemerscomités die zijn afgestemd op de Indiase arbeidsregelgeving.

Van deelnemende bedrijven wordt verwacht dat ze zelf toeleveranciers aandragen voor een trainingsprogramma van SAVE. Deze organisatie traint het management en arbeiders van fabrieken voor het vormen en uitvoeren van de werknemerscomités. Corona gooide enigszins roet in het eten, maar het lukte uiteindelijk om bij zes toeleveranciers te beginnen met het trainingsprogramma. Eén leverancier wist het programma al af te ronden.

Naast het trainingsprogramma runt SAVE een lokale klachtenlijn. Om de bekendheid van deze lijn te vergroten maakt zij reclame in buurten van Tirupur waar arbeiders wonen. In het afgelopen jaar kwamen er 416 klachten binnen binnen op de lijn, waarvan inmiddels bijna de helft succesvol is opgelost. Arisa ondersteunt waar nodig de klachtenlijn en coördineert de communicatie tussen SAVE en de Nederlandse bedrijven.

Het komende jaar willen we zoveel mogelijk fabrieken laten deelnemen aan het trainingsprogramma. Het uiteindelijke doel is om 75 toeleveranciers te trainen, niet alleen directe leveranciers van de deelnemende bedrijven, maar ook schakels dieper in de productieketen, zoals bijvoorbeeld spinning mills.

Meer informatie over de eerste resultaten van het programma is [hier](#) te lezen.

***Sustainable Natural Stone Project* van start in Andhra Pradesh, Rajasthan en Tamil Nadu**

Afgelopen maand vonden dan eindelijk de (door corona vertraagde) kick-off sessies plaats van het *Sustainable Natural Stone Project* in India. Deze samenwerking van Arisa met natuursteenbedrijven Michel Oprey & Beisterveld (MOB), Stone en Jetstone wordt medegefinancierd door de RVO.

ASK en XertifIX, twee organisaties die risico-analyses gaan uitvoeren in fabrieken en steengroeves in de hierboven genoemde deelstaten, deelden bij de kick-off sessies hun plannen voor het project. Vanaf januari 2022 zullen zij in kaart brengen welke risico's er aanwezig zijn in en rondom een aantal toeleveranciers van de deelnemende natuursteenbedrijven. Dit doen zij middels inspecties en interviews met arbeiders, vakbonden, lokale overheden en gemeenschappen.

Na het afronden van de risico-analyse zullen de natuursteenbedrijven, die aangesloten zijn bij het TruStone Initiatief, samen met Arisa, toeleveranciers en lokale partners een plan van aanpak maken. Deze volgende fase van het project staat gepland vanaf juni 2022.

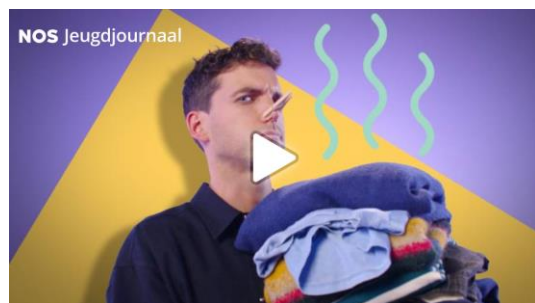
Inzicht in de keten van de kledingindustrie in Delhi

Arisa heeft opdracht gegeven tot nieuw onderzoek, dat als doel heeft om de structuren van de kledingindustrie in twee districten in Delhi beter in kaart te brengen. Delhi en omstreken – de National Capital Region (NCR) – is één van de grotere productiegebieden voor kleding en textiel in India. In het onderzoek wordt specifiek gekeken naar alle stappen die er bestaan tussen de exportfabrieken waar kleding wordt gemaakt en onderaannemers die onderdelen van het productieproces uitvoeren. Het is bekend dat een deel van de productie uitbesteed wordt aan kleine werkplaatsen en thuiswerkers. Daar is het risico van slechte arbeidsomstandigheden en kinderarbeid het grootst. Eerder onderzoek liet zien dat er in Delhi nog veel kinderen werkzaam zijn in de kledingindustrie, met name in hun eigen huis, samen met hun thuiswerkende ouder(s). Deze thuiswerkende ouders, voornamelijk vrouwen, krijgen vaak zeer weinig betaald voor hun werk, en doordat ze geen formele arbeidsrelatie hebben met hun opdrachtgever zijn ze niet in de positie om te onderhandelen over hun loon, de hoeveelheid werk, of wanneer de opdracht af moet zijn. Kinderen werken mee met hun ouders om bijvoorbeeld wat extra geld te verdienen, of om de hoeveelheid werk op tijd af te kunnen krijgen. Door meer inzicht te krijgen in de keten van de kledingindustrie, kunnen interventiestrategieën worden ontwikkeld om de situatie van thuiswerkers te verbeteren, en hiermee de noodzaak voor kinderen om mee te werken met hun thuiswerkende ouders te verkleinen. Het onderzoek is onderdeel van het *Work: No Child's Business* (WNCB) programma. De resultaten zullen in het voorjaar van 2022 gepubliceerd worden.

Jeugdjournaal: er zit een luchtje aan je kleren

Naar aanleiding van het rapport *Seeds of Oppression* dat Arisa in juli dit jaar uitbracht, nam het *Jeugdjournaal* contact op. Zij wilden graag aandacht besteden aan de problematiek in de kledingindustrie. Wij hebben correspondentente Aletta André in contact gebracht met onze lokale partner in Gujarat en die bijdrage is opgenomen in het filmpje 'Er zit een luchtje aan je kleren'.

Bekijk het filmpje en meer achtergrondinformatie op de [website van het Jeugdjournaal](#).

Vierde nieuwsbrief Work: No Child's Business India

Onlangs verscheen de [vierde editie van de WNCB India nieuwsbrief](#). Dit keer veel aandacht voor de gevolgen van de lange schoolsluiting door de Covid-19 pandemie. Het *Work: No Child's Business* programma in India, waar ook Arisa in deelneemt, zal de komende maanden veel aandacht besteden aan het terug naar school brengen van kinderen. De pandemie heeft veel kinderen in arbeid gedwongen en de verschillende partners werken hard om deze kinderen te bereiken en gemeenschappen te overtuigen om kinderen weer naar school te laten gaan. In de nieuwsbrief speciale aandacht voor de positie van meisjes en voor het feit dat met de schoolsluiting ook miljoenen kinderen zonder een middagmaaltijd kwamen te zitten. De nieuwsbrief beschrijft ook workshops die in het kader van WNCB gehouden worden met kinderen over storytelling.

MKB Nederland en VNO-NCW lanceren een webpagina met informatie over kinderarbeid

MKB Nederland en VNO-NCW hebben het initiatief genomen om ondernemers uit het midden- en kleinbedrijf bewust te maken van de kans op kinderarbeid in hun keten en welke stappen ze kunnen zetten. De [Work: No Child's Business](#) alliantie, waar Arisa onderdeel van is, heeft aan dit initiatief meegewerkt.

Ondernemers kunnen [op de website een scan doen](#) om inzicht te krijgen in het mogelijk risico van kinderarbeid en kosteloos de hulp inschakelen van een adviseur. Het [Plan van Aanpak](#) geeft ondernemers aanbevelingen en tips om zelf actie te ondernemen in het bestrijden van kinderarbeid in hun keten. Als er een risico bestaat dat een bedrijf (indirect) betrokken is bij kinderarbeid, is het bedrijf verplicht om stappen te nemen in het voorkomen en tegengaan van kinderarbeid in de keten. Voor het plan van aanpak is het [Action Plan for Companies](#) van Stop Kinderarbeid vertaald en op maat gemaakt voor MKB-ondernemers.

Aankondiging wet voor verantwoord ondernemen

Arisa is blij met de aankondiging van Minister De Bruijn (D66) dat het kabinet werk gaat maken van een Nederlandse wet voor verantwoord en duurzaam ondernemen. Met deze wetgeving zet Nederland een grote stap om mensenrechten en het milieu in wereldwijde productieketens te beschermen. Samen met het MVO Platform pleit Arisa al lang voor een verplichting voor bedrijven om misstanden in hun ketens aan te pakken. Arisa werkt actief mee in een aantal initiatieven op dit terrein, zoals de convenanten, maar ziet ook dat vrijwillige initiatieven maar beperkte veranderingen teweeg brengen. Onderzoek en beleidsevaluaties hebben inmiddels ook uitgewezen dat vrijwillige beleidsmaatregelen alleen niet voldoende zijn om bedrijven aan te zetten tot verantwoord ondernemen en dat een wettelijke verplichting noodzakelijk is. In onder meer Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk bestaat al wetgeving voor maatschappelijk verantwoord ondernemen. De nieuwe wetgeving is vorige week ook opgenomen in het nieuwe regeerakkoord tussen VVD, D66, CDA en ChristenUnie.

[Meer informatie](#) is te vinden op de website van het MVO Platform.

40 jaar LIW/Arisa

Dit jaar besteden we aandacht aan het 40-jarig bestaan van onze organisatie. Dat doen we in de nieuwsbrief, maar ook op een speciale pagina op onze website. Kijk voor een overzicht van de geschiedenis van LIW/Arisa op <https://arisa.nl/40jaarliw-arisa/>.

Landelijke India Werkgroep: de jaren 2010-2020

In deze terugblik aandacht voor het laatste decennium van de nu al 40-jarige strijd van LIW/Arisa tegen kinderarbeid, mensenrechtenschendingen, discriminatie en ander onrecht in India en Zuid-Azië. Een greep uit die laatste periode met talrijke onderzoeken en rapporten die vaak aangehaald werden in de media, zowel nationaal als internationaal, en telkens weer leidden tot Kamervragen die de Nederlandse regering dwongen een standpunt in te nemen.

Het was ook een decennium van grote veranderingen voor de organisatie. Het aantal medewerkers groeide, Gerard Oonk nam na bijna 40 jaar afscheid als directeur en Sandra Claassen nam het stokje over, en de stichting verhuisde naar een nieuw pand aan de Korte Elisabethstraat in het centrum van Utrecht. En dat laatste in combinatie met de verandering van de naam in Arisa – Advocating Rights in South Asia, en daarmee de uitbreiding van de focus van India naar Zuid-Azië.....

[Lees verder...](#)

Herinneringen Wilma Roos, Mondiaal FNV, aan haar samenwerking met LIW

Na onze oproep voor verhalen over 40 jaar Arisa/LIW ontvingen we meerdere bijdragen. In deze nieuwsbrief een bijdrage van Wilma Roos, , senior beleidsadviseur Mondiaal FNV en voormalig lid van Raad van Advies LIW.

Het is alweer bijna 40 jaar geleden, in 1982, dat ik op de fiets door het mooie centrum van Utrecht reed om een fototentoonstelling over India te gaan bekijken. Een studiegenoot Sociale Geografie had mij overgehaald: hij had als één van de eerste vrijwilligers van de Landelijke India Werkgroep, deze tentoonstelling opgezet. En omdat ik nieuwsgierig was naar wat hem bezighield, ging ik graag mee. Indrukwekkende zwart-wit foto's toonden een schokkende wereld van armoede, ongelijkheid en kastdiscriminatie die ik niet kende.

[Lees verder...](#)

Steun het werk van Stichting Arisa!

Stichting Arisa wordt financieel gesteund door institutionele donoren en een grote groep individuen die het werk van Arisa een warm hart toedragen.

Wij hechten grote waarde aan de financiële steun van degenen die ons werk waarderen, omdat dit aangeeft dat er veel mensen zijn die de doelen waarvoor wij ons inzetten óók belangrijk vinden.

Elke gift aan Arisa – hoe groot of klein ook – is van harte welkom!

Stort uw bijdrage op bankrekening NL 81 TRIO 037 931 3200 t.n.v. Stichting Arisa te Utrecht o.v.v. “donatie”.

Volg Arisa op sociale media

Arisa is actief op sociale media. Onder de naam Arisa Foundation delen we berichten over mensenrechtenschendingen in Zuid-Azië, vooral in relatie met de productieketens van o.a. kleding en textiel, natuursteen en zaden. Volg ons op [Twitter](#), [LinkedIn](#) en [Facebook](#)!

21-12-2021

Stichting Arisa

Korte Elisabethstraat 11, 3511 JG Utrecht

T: 030 – 232 1340 | E: info@arisa.nl | W: <https://arisa.nl>